

Ägarskap- och finansierings- modeller som skapar bättre förutsättningar.

2024-03-21

Johan Nyström

Gunnar Johansson

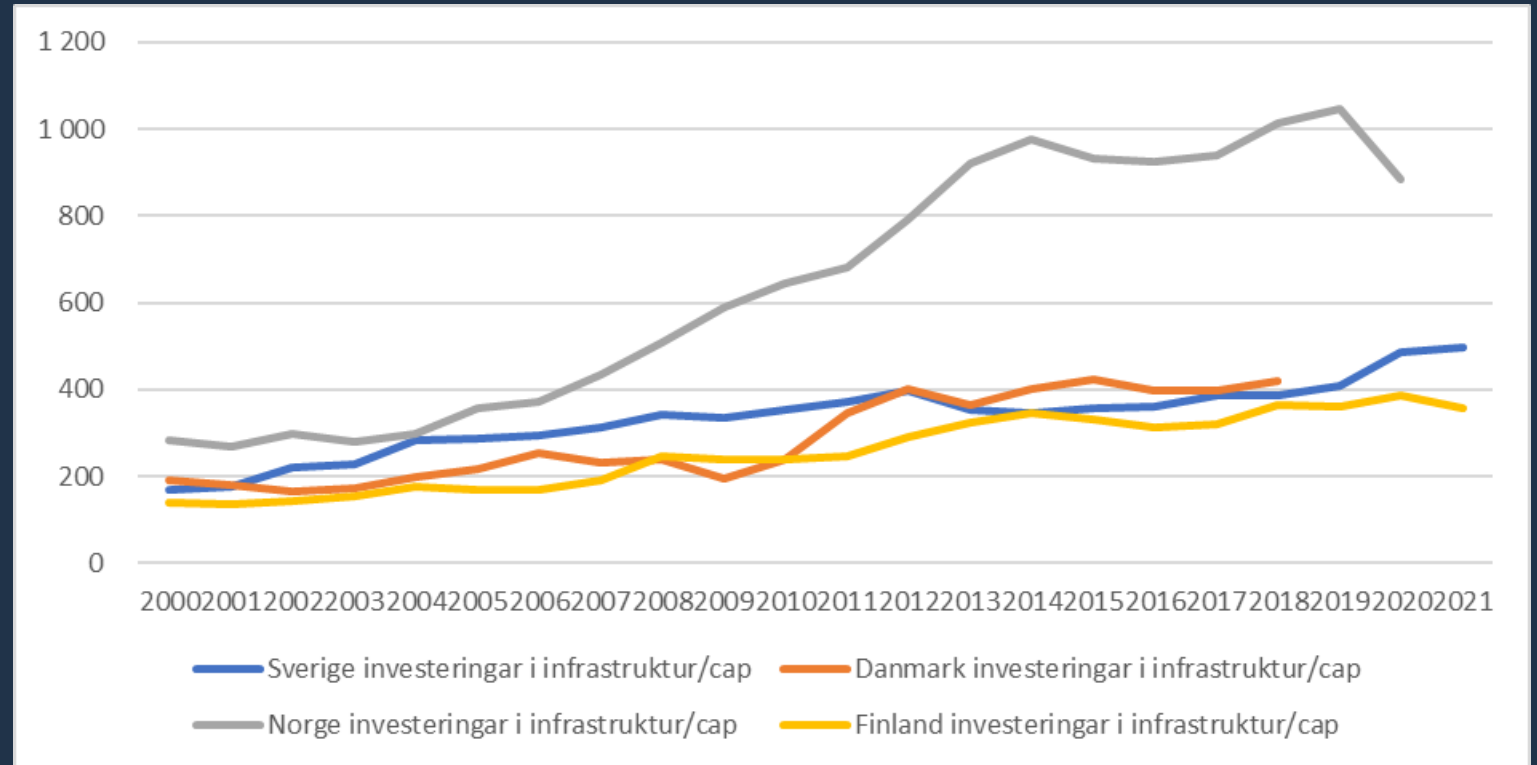
**Infra
Sweden**

Introduktion

- Delresultat av projektet: Ändamålsenlig organisation och finansiering av transportinfrastruktur för högre innovationsgrad
- Fokus på analys av hur olika ägar- och finansieringsmodeller påverkar produktivitetsutveckling och innovation.
- Exempel från länder i Norden: Statliga myndigheter (Trafikverket), statligt kontrollerade bolag (Öresundsbolaget, Nye Veier, Sund & Bælt) eller privat kontrollerade bolag (OPS).
- Syftet: Att kartlägga erfarenheter samt söka underlag för om olika typer av infrastrukturobjekt lämpar sig för den ena eller andra ägarmodellen?
- Detta inledande projekt kan resultera i ett efterföljande samnordiskt fördjupningsprojekt .
- Studien finansieras av det svenska innovationsprogramet [InfraSweden](#), vars uppgift är att stötta innovation inom transportinfrastrukturen.

Investeringar i väg och järnväg (ej underhåll) euro per capita 2000-2021

- Norge sticker ut och investerar mer än de andra nordiska länderna. I absoluta termer investerar Sverige mest följt av Norge, Danmark och Finland.
- Ett envist och internationellt problem i bygg- och anläggningssektorn är den bristfälliga produktiviteten, där byggsektorns utveckling är sämre än andra sektorer

Norge

Ansvar for planlegging, bygging, drift og vedlikehold av riksvegene. I tillegg står Statens vegvesen som byggherre og bestiller av tjenester knyttet til disse oppgavene. Tilskuddsmyndighet for drift av riksvegferjer.

Skal fremme trafikksikkerhet og miljøhensyn i vegsektoren og utarbeide bestemmelser og retningslinjer for vegtrafikk, trafikantopplæring og kjøretøy samt sette i verk og føre tilsyn med disse.

<https://www.vegvesen.no/>

Selskapets oppgaver omfatter å planlegge, bygge, drifte og vedlikeholde viktige hovedveier som binder landet vårt sammen og knytter Norge til hovedveier i utlandet.

Nye Veier AS ble stiftet 4. mai 2015 og er et fullt ut statlig eid aksjeselskap.

Samferdselsdepartementet forvalter statens eierinteresser, og samferdselsministeren er selskapets generalforsamling

<https://www.nyeveier.no/>

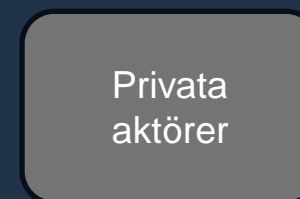
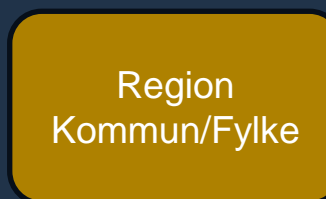
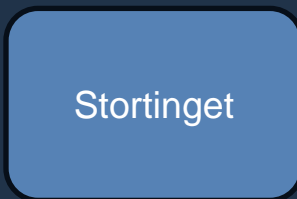

Et statsforetak som hører inn under Samferdselsdepartementet. Foretakets formål er å sørge for tilgjengelig jernbaneinfrastruktur, som grunnlag for transport av personer og gods på det nasjonale jernbanenettet.

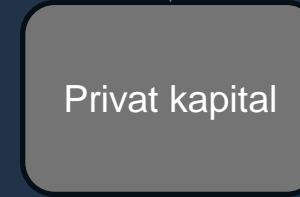
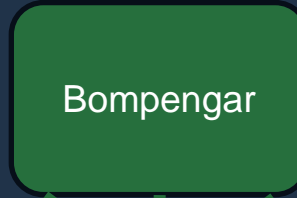
Foretakets samfunnsplågte oppgaver er planlegging, utbygging, forvaltning, drift og vedlikehold av det nasjonale jernbanenettet, samt trafikkstyring og forvaltning av jernbaneeiendom.

<https://www.banenor.no/>

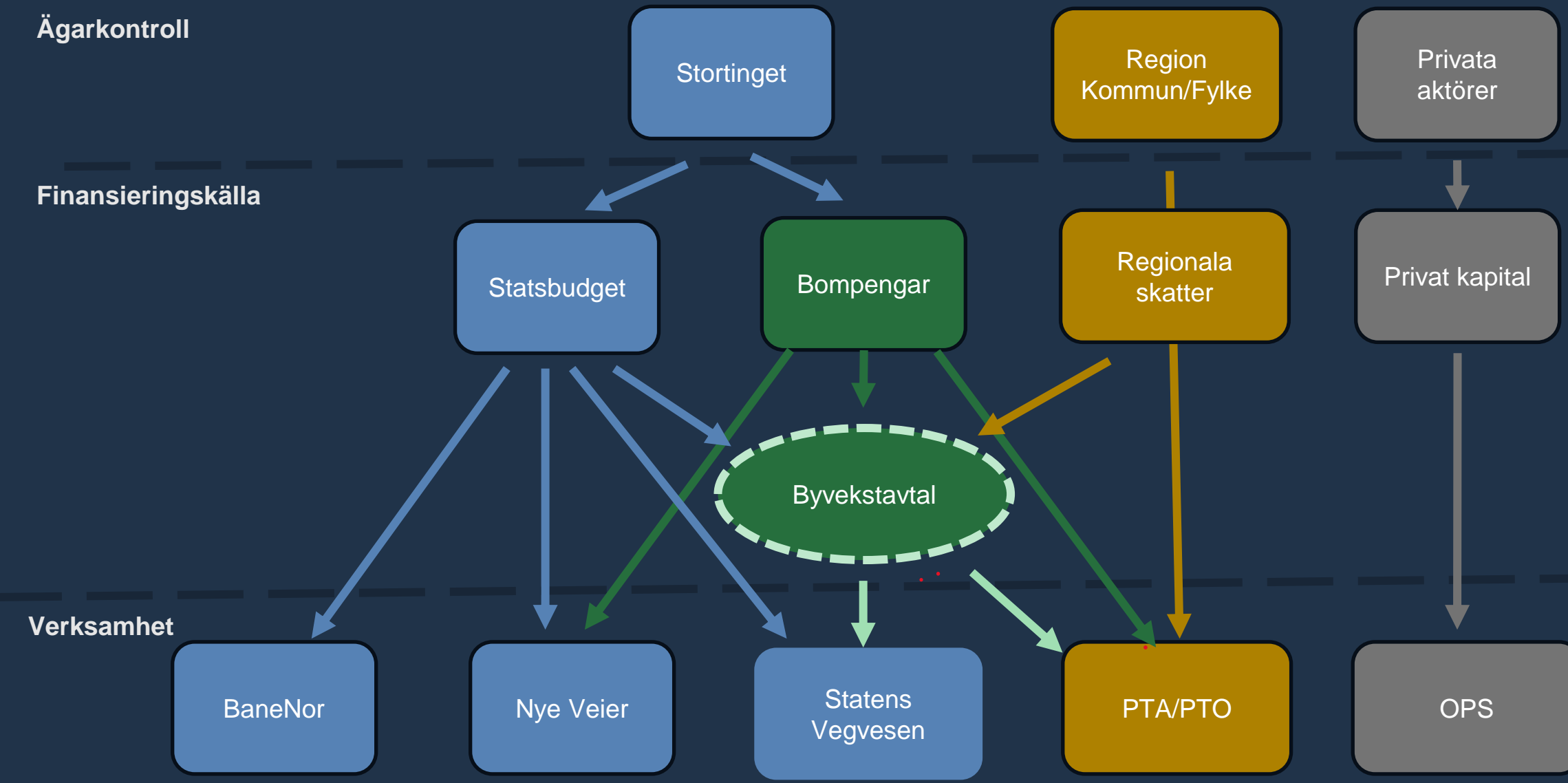
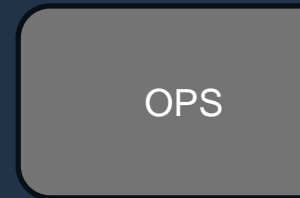
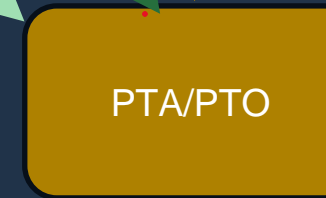
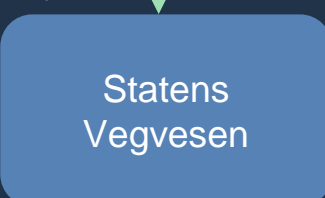
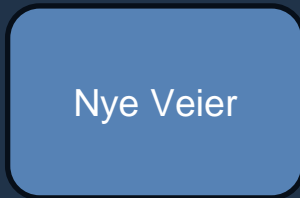
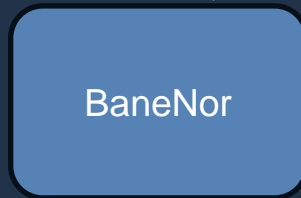
Ägarkontroll

Finansieringskälla

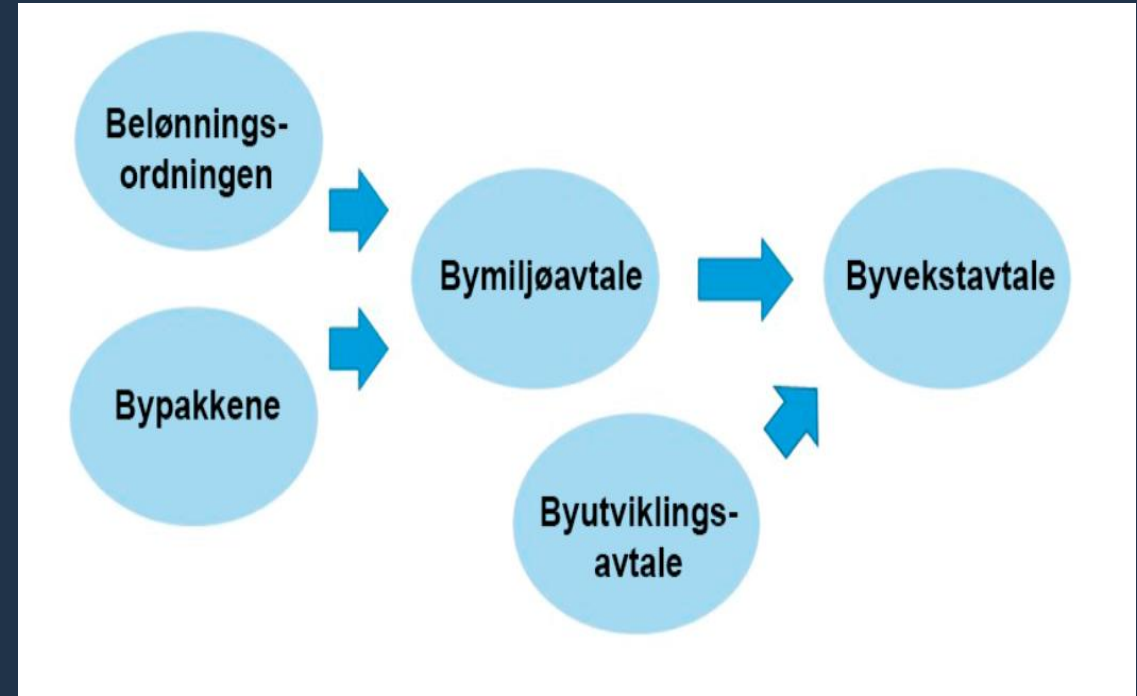

Verksamhet

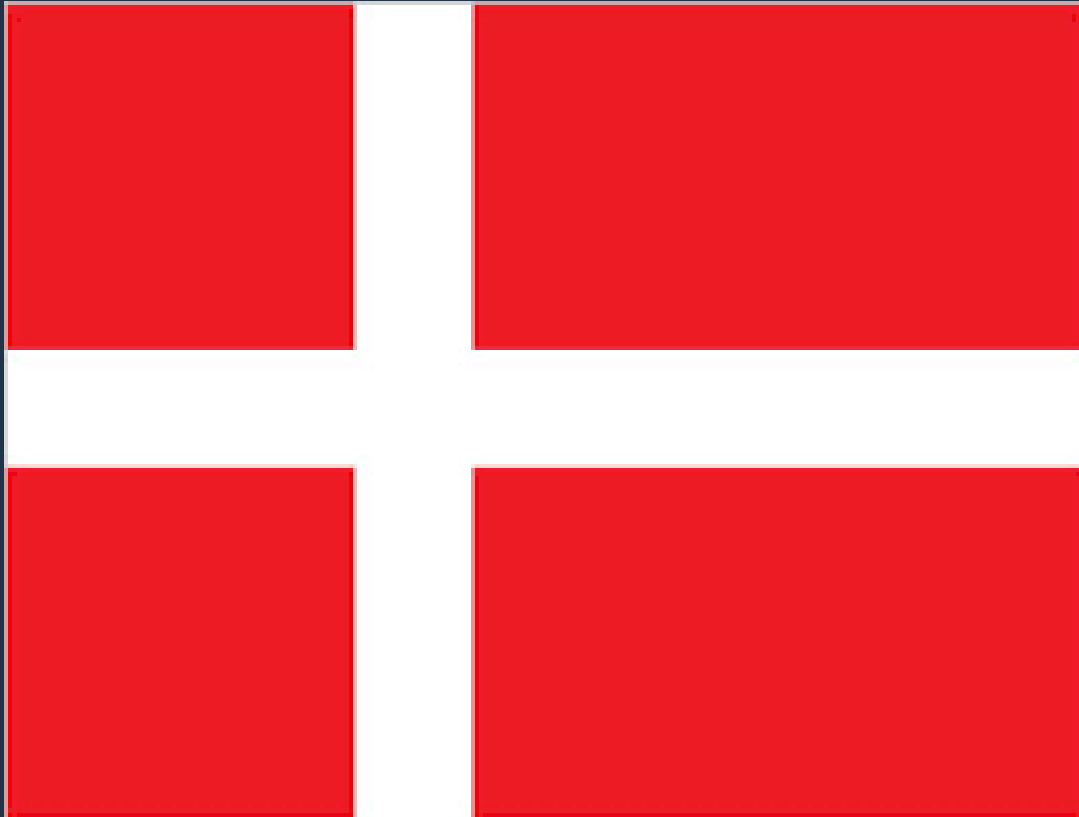
Byvekstavtal

- "Byvekstavtal" är en nationell belöningsordning mellan stat och region med målet nolltillväxt för persontransporter med bil. Syftet är att främja gång, cykling och användning av kollektivtrafik
- I dag har "Byvekstavtal" slutits med de fyra största tätortsområdena (Osloområdet, Bergensområdet, Trondheimsområdet och Nord-Jæren). Målet är att motsvarande avtal ska slutas även med de fem mindre tätorterna (Tromsø, Kristiansand Grenland, Buskerudbyen och Nedre Glomma).
- Genom denna ordning bidrar staten bland annat med 50 procent av finansieringen av utvecklingen av viktiga länsmissiga kollektivtrafikprojekt i de fyra största tätorterna.

<https://www.regjeringen.no/no/tema/transport-og-kommunikasjon/kollektivtransport/belonningsordningen-bymiljoavtaler-og-byvekstavtaler/id2571977/>

Danmark

Vi udvikler Danmarks infrastruktur og knytter ihop landet. Det kræver løsninger som balancerer mobilitet, miljø og trafiksikkerhed. Vi skaber dem med store ambitioner, men ikke med store armrør. Vi har koll på budgetterne og professionaliteten når vi udvikler fremtidens veje. Kvaliteten er på plads, uanset om vi arbejder med biologisk mangfold, klimavennlig asfalt eller med nogle af Danmarks største byggeprojekter.

<https://www.vejdirektoratet.dk/>

I Banedanmark skaber vi forudsætninger for at hundretusentals danskere skal tage toget hver dag og for at mange tusen tons gods skal transporteres på jernbanen. Vi bygger en helt ny, attraktiv, grøn jernbane for nye, moderne eltog, samtidig som den gamle jernbane holder igang. Det gør vi gennem at underholde og opgradere befintlige linjer samtidig som vi bygger en helt ny togkorridor til Europa og ruller ud nye signaler og elektrificerer.

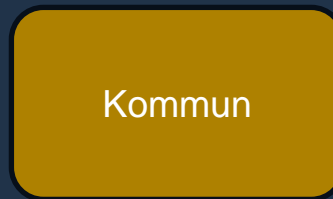
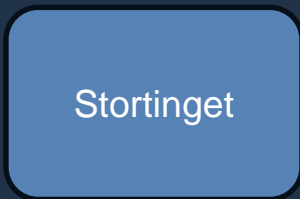
<https://www.bane.dk/>

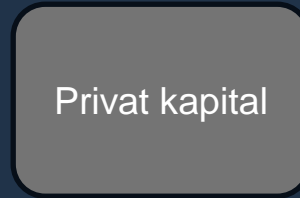
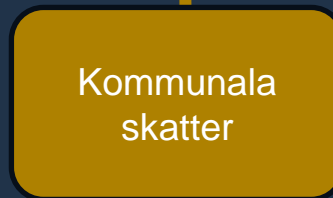
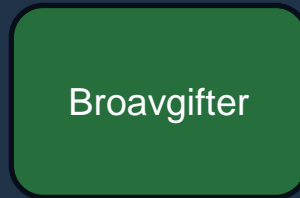
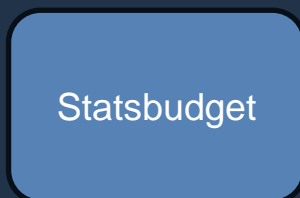
Sund & Bælt løfter samfundets største trafikinvesteringer og binder Danmark bedre nationelt og internationalt. Til gavn for medborgere, erhvervslivet og forsikringsstrykningen. Som et statsligt aktiefirma arbejder vi altid langsigtet og helhedsorienteret. Sund & Bælt tilhånder analyser af mulige fremtidige trafikforbindelser, vi fastlægger finansieringen af de politisk besluttede løsninger og vi ansvarer for planlægning, bygning, drift og vedligeholdelse af anlæggene under hele deres levetid. Derfor skaber vi bedre infrastruktur uden at belast velfærd. Sund & Bælts trafikmodel genererer gevinst og vores løsninger støtter socioøkonomisk vækst.

<https://sundogbaelt.dk/en/>
/

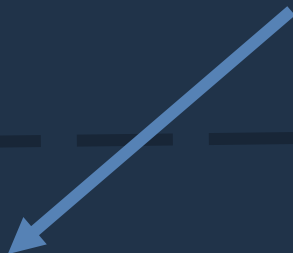
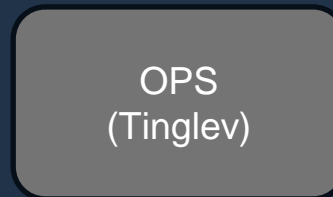
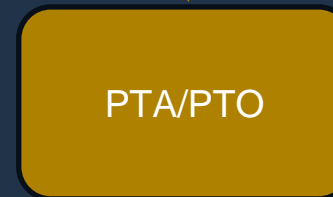
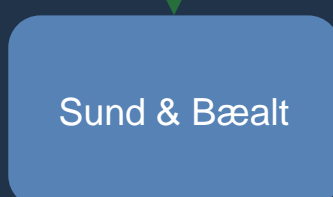
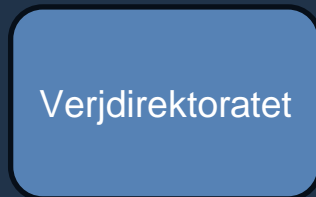
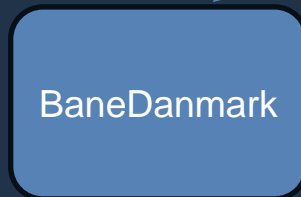
Ägarkontroll

Finansieringskälla

Verksamhet

Preliminära konklusioner (1/2)

- De nordiska ländernas ägande, organisering och finansiering av transportinfrastrukturen har många likheter, men även betydande skillnader.
- Ländernas transportsystem är i olika utvecklingsfaser:
 - Danmarks nationella väg- och baninfrastruktur nästan färdigutvecklad. Centrala myndigheter har en mindre roll eftersom kommuner ansvarar för en stor del av rikets infrastruktur. Fokus på fasta bro och tunnelförbindelser till omvärlden.
 - Norge är senare med investeringar i nationell transportinfrastruktur. Den nationella urbana inriktningen är strikt nollväxt för vägtrafik.
 - I Sverige är mycket av vår nationella transportinfrastruktur etablerad. Fokuset i Sverige ligger i första hand på att hantera underhållsskulden och kompletterande infrastruktur i de växande urbana regionerna.

Preliminära konklusioner (2/2)

- Antalet behovsägare varierar mellan länderna, vilket kan ha betydelse för innovation och hur affärsekosystemet utvecklas.
- Antalet medarbetare varierar stort. Trafikverket i Finland har cirka 500 anställda medan Trafikverket i Sverige har 20 gånger fler, drygt 10 000 anställda.
- Nye Veier i Norge samt Stora Bält i Danmark har enbart några hundratal anställda, men har trots detta en ej obetydligt ansvar. De har ingen ackumulerad underhållsskuld.
- Sund & Bält i Danmark och Nye Veier i Norge är exempel på mindre aktörer vilka är mer fokuserade på ökad prestation genom innovation. Dessa organisationer har ett tydligt fokus på att öka produktiviteten med hjälp av digitala verktyg, utan huvudsakligt fokus på styckpriser.
- I Norden finns det få infrastrukturobjekt som finansierats med privat kapital

Nästa steg

- Nästa steg är att skriva färdigt kartläggningen
 - I synnerhet Finland
- Fortsättningsprojekt...

Tack

**Infra
Sweden**